

Komisja proponuje nowy unijny instrument w celu ograniczenia nadmiernego wzrostu cen gazu

Strasburg, 22 listopada 2022 r.

Komisja podjęła dziś kolejny krok w odpowiedzi na trwający kryzys energetyczny, proponując [mechanizm korekty rynku](#) mający **chronić unijne przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe przed epizodami nadmiernie wysokich cen gazu w UE**. Stanowi on uzupełnienie środków mających na celu zmniejszenie zapotrzebowania na gaz i zapewnienie bezpieczeństwa dostaw poprzez dywersyfikację dostaw energii. Ten nowy mechanizm ma na celu ograniczenie zmienności cen na europejskich rynkach gazu przy jednoczesnym zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw.

W wyniku rosyjskiej inwazji na Ukrainę i wykorzystywania przez Rosję dostępu do energii jako broni ceny gazu ziemnego osiągnęły w całej UE bezprecedensowe, a w drugiej połowie sierpnia nawet najwyższe w historii poziomy. Ekstremalnie wysokie ceny gazu, które utrzymywały się przez niemal dwa tygodnie sierpnia, bardzo zaszkodziły europejskiej gospodarce i przyczyniły się do wzrostu cen energii elektrycznej oraz ogólnej inflacji. Komisja proponuje zapobieżenie powtarzaniu się takich epizodów przy pomocy tymczasowego i precyzyjnego **instrumentu umożliwiającego automatyczną interwencję na rynkach gazu w przypadku ekstremalnych skoków cen gazu**.

Pułap bezpieczeństwa dla cen gazu

Proponowany instrument obejmuje **cenowy pułap bezpieczeństwa** na poziomie 275 euro dla instrumentów pochodnych TTF z terminem wygaśnięcia w następnym miesiącu. TTF (*Title Transfer Facility*), który jest najczęściej stosowanym w UE wskaźnikiem odniesienia dla cen gazu, odgrywa kluczową rolę na europejskim hurtowym rynku gazu. Proponowany mechanizm byłby **uruchamiany automatycznie**, jeżeli spełnione byłyby dwa następujące warunki:

- cena rozliczenia instrumentu pochodnego TTF o najbliższym terminie wygaśnięcia przekracza przez dwa tygodnie 275 euro;
- ceny TTF są o 58 euro wyższe od ceny referencyjnej LNG (skroplonego gazu ziemnego) przez 10 kolejnych dni sesyjnych w ciągu dwóch tygodni.

Jeżeli warunki te są spełnione, Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) natychmiast opublikuje w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej **zawiadomienie o korekcie rynku** oraz poinformuje Komisję, Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA) i Europejski Bank Centralny (EBC). Mechanizm korekty cen wejdzie w życie następnego dnia i zlecenia dotyczące instrumentów pochodnych TTF o najbliższym terminie wygaśnięcia, które przekraczają cenowy pułap bezpieczeństwa, nie będą przyjmowane. Mechanizm ten może zostać uruchomiony począwszy od 1 stycznia 2023 r.

Zabezpieczenia mające zapewnić bezpieczeństwo dostaw i stabilność rynku

Proponowane rozporządzenie Rady zawiera **zabezpieczenia mające na celu uniknięcie zakłóceń na rynkach energii i rynkach finansowych**. Aby uniknąć problemów związanych z bezpieczeństwem dostaw, pułap cenowy dotyczy wyłącznie jednego produktu typu *future* (produktów TTF z terminem wygaśnięcia w następnym miesiącu), tak aby podmioty działające na rynku nadal były w stanie zaspokoić zapotrzebowanie i zamawiać gaz na rynku kasowym i na rynku pozagiełdowym. Aby zapewnić, by wraz ze spadkiem cen nie dochodziło do wzrostu popytu na gaz, proponowane przepisy zobowiązują państwa członkowskie do powiadomienia – w ciągu dwóch tygodni od uruchomienia mechanizmu korekty rynku – o środkach zastosowanych przez nie w celu zmniejszenia zużycia gazu i energii elektrycznej. Po przyjęciu przez Radę przedłożonego dziś wniosku w sprawie mechanizmu korekty rynku Komisja zaproponuje również ogłoszenie unijnego stanu alarmowego na podstawie przyjętego w lipcu rozporządzenia stanowiącego część pakietu „Oszczędzanie gazu na bezpieczną zimę”, uruchamiając w ten sposób mechanizm obowiązkowego oszczędzania gazu, tak aby zapewnić zmniejszenie popytu. Ponadto zapewnione będzie stałe monitorowanie przez ESMA, EBC, ACER, Grupę Koordynacyjną ds. Gazu i europejską sieć operatorów systemów przesyłowych gazu (ENTSO gazu).

Aby móc zareagować na niezamierzone negatywne skutki pułapu cenowego, we wniosku przewidziano, że **mechanizm może zostać w każdej chwili zawieszony ze skutkiem natychmiastowym**. Może to nastąpić:

- **automatycznie**, w postaci **dezaktywacji**, w przypadku gdy dalsze stosowanie mechanizmu nie jest już uzasadnione sytuacją na rynku gazu ziemnego, tj. konkretnie wtedy, gdy wymagana różnica między ceną TTF a ceną LNG nie utrzymuje się już przez 10 kolejnych dni sesyjnych;
- w drodze **decyzji Komisji w sprawie zawieszenia mechanizmu**, podejmowanej w przypadku, gdy stwierdzono zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw w Unii, wysiłków na rzecz ograniczenia popytu, wewnątrzunijnych przepływów gazu lub stabilności finansowej.

Komisja może również wstrzymać uruchomienie mechanizmu w przypadku, gdy odpowiednie organy, w tym EBC, ostrzegają, że tego rodzaju ryzyka mogą się urzeczywistnić.

Kontekst

Podstawę przedstawionego dziś wniosku stanowi szereg różnych działań, które Komisja podjęła w ciągu ostatniego roku, aby rozwiązać problem wysokich cen energii. Wiosną 2022 r. Komisja rozszerzyła swój zestaw narzędzi dotyczących cen energii (przedstawiony w październiku 2021 r.) o [komunikat w sprawie krótkoterminowych interwencji rynkowych i długoterminowych usprawnień struktury rynku energii elektrycznej](#) oraz [plan REPowerEU](#). Aby ułatwić osiągnięcie w Europie równowagi między podażą a popytem Komisja zaproponowała również nowe [minimalne obowiązki dotyczące magazynowania gazu](#) oraz [cele w zakresie zmniejszenia zapotrzebowania na gaz](#), a państwa członkowskie w ekspresowym tempie uchwały stosowne akty prawne.

W miesiącach letnich ceny nadal rosły, również w kontekście ekstremalnych warunków pogodowych spowodowanych zmianą klimatu. W związku z tym we wrześniu Komisja zaproponowała wprowadzenie dodatkowych środków nadzwyczajnych mających na celu [zmniejszenie zapotrzebowania na energię elektryczną i przejęcie nieoczekiwanych zysków sektora energetycznego w celu dystrybucji nadwyżki dochodów między obywateli i przemysł](#).

W dniu 18 października Komisja zaproponowała [dodatkowe środki w celu rozwiązania problemu wysokich cen gazu oraz zwiększenia bezpieczeństwa dostaw gazu](#) – poprzez wspólne zakupy, stosowanie zasady domyślnej solidarności między państwami członkowskimi w przypadku sytuacji nadzwyczajnych, nowy poziom odniesienia dla cen LNG oraz tymczasowy przedział cenowy mający zapobiec gwałtownym skokom cen na rynkach instrumentów pochodnych. Komisja zaproponowała również podstawę prawną mechanizmu korekty rynku w celu rozwiązania problemu wyjątkowo wysokich cen gazu w perspektywie krótkoterminowej.

Podstawę przedstawionego dziś wniosku legislacyjnego stanowią art. 23 i 24 [rozporządzenia zaproponowanego przez Komisję 18 października](#). Stanowi on odpowiedź na [wezwanie szefów państw i rządów UE z 20 i 21 października](#) oraz wynik szeroko zakrojonych konsultacji z państwami członkowskimi. Komisji powierzono zadanie jak najszybszego przedłożenia propozycji konkretnych decyzji w sprawie dodatkowych środków służących rozwiązaniu problemu wysokich cen energii, w tym tymczasowego dynamicznego korytarza cenowego dla transakcji związanych z gazem ziemnym, tak aby natychmiast ograniczyć epizody nadmiernych cen gazu, przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiednich zabezpieczeń. Wniosek dotyczący mechanizmu korekty rynku zawiera elementy służące zachowaniu stabilności finansowej, co Komisja uważa za niezbędne. Podstawę przedstawionego dziś wniosku dotyczącego rozporządzenia Rady stanowi [art. 122 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej](#); wniosek ten musi zostać przyjęty przez kwalifikowaną większość państw członkowskich. Proponowane rozporządzenie ma obowiązywać przez jeden rok, ale okres ten może zostać przedłużony w następstwie przeglądu zaplanowanego na listopad 2023 r.

Dodatkowe informacje

[Wniosek dotyczący rozporządzenia Rady ustanawiającego mechanizm korekty rynku w celu ochrony obywateli i gospodarki przed nadmiernie wysokimi cenami](#)

[Pytania i odpowiedzi](#)

[Komisja przedstawia dodatkowe wnioski mające na celu walkę z wysokimi cenami energii i zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii](#)

[Działania UE w odpowiedzi na kryzys energetyczny](#)

Ceny gazu w UE spadły od sierpnia dzięki zmniejszeniu zapotrzebowania, obowiązkowemu napełnianiu magazynów, dywersyfikacji dostaw oraz innym środkom zaproponowanym przez Komisję w ostatnich miesiącach. Unijny zestaw narzędzi nie obejmował jednak dotychczas możliwości zapobiegania epizodom nadmiernie wysokich cen i radzenia sobie z tym problemem. Proponujemy dziś wprowadzenie pułapu dla ceny gazu TTF, aby chronić obywateli i przedsiębiorstwa przed ekstremalnymi skokami cen. Mechanizm ten został starannie zaprojektowany, tak aby zapewnić jego skuteczność bez jednoczesnego narażania na szwank bezpieczeństwa dostaw, funkcjonowania unijnych rynków energii i stabilności finansowej.

Kontakty z mediami:

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

[Giulia BEDINI](#) (+32 2 295 86 61)

[Ana CRESPO PARRONDO](#) (+32 2 298 13 25)

Zapytania od obywateli: Serwis [Europe Direct](#) – tel. [[00 800 67 89 10 11](#)] lub [e-mail](#)

Related media

 [Trader](#)